

SPAARVARKENSCYCLUS

Vorig jaar hebben Nederlandse particulieren € 12 miljard gespaard, gemiddeld € 1700 per huishouden. Dat heeft weinig opgeleverd, de rentestand is historisch laag. De AEX staat nu echter 25% hoger dan een jaar geleden. Het gemiddelde gezin had € 370 meer kunnen verdienen door te beleggen. Waarom sparen we zoveel en beleggen we zo weinig?

Sparen doen we inderdaad genoeg. Het gemiddelde huishouden heeft een spaartegoed van 26 duizend euro. We sparen teveel en dat doet onze economie geen goed. In 2003 hebben we 1,3 proces minder besteed dan in 2002. Zaken gaan failliet, andere bedrijven investeren niet, werkgelegenheid gaat verloren. Onze economie is in 2003 met 0,8 proces gekrompen, somberheid alom, voor dit jaar wordt slechts een geringe groei voorspeld.

Nee, dan Amerika, daar ziet men de toekomst met vertrouwen tegemoet. In zijn halfjaarlijkse rede voor het Amerikaanse Congres zei Centrale Bank President Alan Greenspan dat hij voor dit jaar een inflatieloze groei van 5% verwacht, de sterkste groei in 20 jaar. De groei wordt gedreven door consumentenbestedingen (+4% in 2003), een lage rente, belastingverlaging, en een sterke productiviteitsgroei in de bedrijven. De Amerikaanse beurs is op de groei vooruit gelopen. De Dow Jones staat nu 40% hoger dan een jaar geleden, de Nasdaq zelfs 65% hoger.

In Europa doen we alles net tegengesteld aan de VS. We houden de rente relatief hoog, hoger dan in de VS, en we verhogen de lasten van de burgers in plaats van die te verlagen. Het gevolg is een dure Euro die de export belemmert, terwijl binnen het Eurogebied de afzet hapert omdat consumenten pessimistisch zijn. Het zal niet lang meer duren voor ook Europa zich realiseert dat het roer om moet. Het is verstandig daarop vooruit te lopen, het is weer tijd om te beleggen.

De meeste Nederlanders zijn nog terughoudend. Ze zijn nog chagrijnig over de verliezen die ze sinds 2000 geleden hebben. Wat gebeurd is, is gebeurd, "bygones are bygones"; het is belangrijker vooruit te kijken. Wacht niet te lang. Gail Fosler,

hoofdeconoom van de Conference Board uit New York, en reeds twee keer uitgeroepen tot de beste voorspeller van Wall Street stelt dat er voor 2005 en 2006 voor de VS geen reden is voor groot optimisme.

Waarom kijken de meeste mensen niet vooruit en laten ze zich leiden door slechte ervaringen uit het verleden? Waarom beleggen zo weinig mensen hoewel het extra rendement op de beurs gemiddeld over een lange periode zo hoog is? Het zit in onze genen ingebakken, we hebben ons nog niet aangepast aan de moderne tijd.

Als we beleggen doen we dat meestal verkeerd. We kiezen voor aandelen in een paar zichtbare bedrijven. We diversificeren veel te weinig en lopen daardoor een te groot risico. We pijnigen daarmee onszelf omdat we zo een te grote kans op verlies hebben en een verlies van € 100 ons in het algemeen meer zorgen baart dan een winst van € 150 plezier schenkt.

Een beperkte portefeuille met daarin bekende bedrijven heeft ook een ander nadeel. Stel iemand belegt in Ahold, Unilever en Shell, en stel dat elke dag 2 van de 3 aandelen stijgen en de derde daalt. Gemiddeld stijgt de portefeuille dan elke dag, maar er is elke dag wel een stuk negatief nieuws in de krant. Het berekenen van het gemiddelde is lastiger dan het verwerken van de krantenkop dat of Ahold, of Shell of Unilever het weer slecht gedaan heeft. We laten ons leiden door het negatieve nieuws en verliezen het grotere overzicht.

Het is daarom verstandig te beleggen in indices en er verder niet meer naar om te kijken. Een wereldindex is in principe beter dan een locale. Omdat de amschwung in Europa nog moet komen is het denkbaar deze regio te overwegen.

Eric van Damme

(Hoogleraar economie CentER en Directeur TILEC, het Tilburg Center for Law and Economics, Universiteit van Tilburg)